

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ: ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑ

Περπατώ, περπατώ μες το δάσος: Ένα πεύκο αφηγείται...

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Προδημοτικής και της Α΄, Β΄, Γ΄ τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00πμ -13:30μμ), αλλά μπορεί να επεκταθεί μέχρι τις 16:30μμ.

Σημείωση 1: Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι τις 13:30μμ. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί την επέκτασή του μέχρι τις 16:30μμ, τότε αυτό μπορεί να επεκταθεί με επιπλέον ανατροφοδοτικές δραστηριότητες, μετά από συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του ΚΠΕ.

Σημείωση 2: Σε συνεργασία με το προσωπικό του ΚΠΕ και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας. Η ανάπτυξη του πιο κάτω προγράμματος, όπως επίσης και οι δραστηριότητές του είναι ενδεικτικές.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Εισαχθούν στην έννοια της βιοποικιλότητας.
- Ορίσουν το δάσος ως βιότοπο.
- Μελετήσουν τη χλωρίδα και την πανίδα του δασικού χώρου του ΚΠΕ Κοιλανίου.
- Γνωρίσουν και να εξοικιωθούν με βασικές έννοιες του δασικού οικοσυστήματος.
- Αντιληφθούν τις σχέσεις αλληλεξάρτησης που αναπτύσσονται μεταξύ βιοτικών και αβιοτικών παραγόντων που υπάρχουν σε ένα δασικό οικοσύστημα.
- Αναπτύξουν ικανότητες παρατήρησης, καταγραφής δεδομένων και κριτικής σκέψης μέσα από την επαφή τους με τη φύση.
- Συνειδητοποιήσουν την προσωπική και συλλογική ευθύνη για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας ενός τόπου.
- Εισηγηθούν τρόπους προστασίας της βιοποικιλότητας της Κύπρου.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 9:30 Άφιξη και καλωσόρισμα στο ΚΠΕ Κοιλανίου

Συζήτηση για το πρόγραμμα και τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.

9:30 – 9:40 Βιότοπος - Βιοποικιλότητα

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται τον υπαίθριο χώρο του ΚΠΕ και εισάγονται στις έννοιες βιότοπος – βιοποικιλότητα.

9:40 – 11:15 Ετοιμασία για μελέτη πεδίου στον δασικό χώρο του ΚΠΕ Κοιλανίου

Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται σχετικά με το πεδίο μελέτης που θα επισκεφτούν.

Δασικός χώρος ΚΠΕ - Γνωριμία με το δασικό οικοσύστημα

Μελέτη πεδίου

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται τον δασικό χώρο του ΚΠΕ και μέσω ενεργητικής ακρόασης παραμυθιού και παιγνιωδών δραστηριοτήτων έρχονται σε επαφή με το δασικό οικοσύστημα:

- **Το δάσος ως βιότοπος**
Ορίζουν το δάσος ως βιότοπο και αναφέρουν εικόνες, ήχους, χρώματα, αρώματα και γεύσεις που σχετίζονται με αυτόν.
- **Κυριότερα δασικά δέντρα περιοχής – Είδη και χαρακτηριστικά γνωρίσματα**
Γνωρίζουν τα κυριότερα δασικά δέντρα της περιοχής. Ενημερώνονται για τα είδη τους (κωνοφόρα/πλατύφυλλα, φυλλοβόλα/αειθαλή) και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα. Παρατηρούν τα φύλλα των δασικών δέντρων, μελετούν το μέγεθος, το χρώμα και την υφή και διακρίνουν τα διαφορετικά σχήματά τους.
- **Ηλικία και ύψος ενός δασικού δέντρου**
Υιοθετούν το δικό τους δασικό δέντρο, το παρατηρούν και αξιοποιούν πρακτικούς τρόπους μέτρησης για τον υπολογισμό του ύψους και της ηλικίας του.
- **Πανίδα δασικού οικοσυστήματος – Κινητικό παιχνίδι «Περπατώ, περπατώ μες στο δάσος, κάτι ψάχνω για να βρω, μα για δεξ τι συναντώ!»**
Γνωρίζουν την πανίδα του δασικού οικοσυστήματος μέσω κινητικού παιχνιδιού. Αναζητούν έντομα, πουλιά, ερπετά που υπάρχουν στη δασική έκταση και εντοπίζουν στοιχεία που μαρτυρούν την παρουσία τους. Συλλέγουν ζωντανούς οργανισμούς και τους παρατηρούν στον μεγεθυντικό φακό.
- **Δραστηριότητα «Οικολογική Αλυσίδα»**
Αναλαμβάνουν ρόλο βιοτικών και αβιοτικών στοιχείων. Αναπαριστούν κινητικά το δασικό οικοσύστημα και αναγνωρίζουν τις σχέσεις αλληλεξάρτησης που το διέπουν. Κατανοούν τη σημασία του δάσους στη ζωή μας και εντοπίζουν κινδύνους που το απειλούν.
- **Κατασκευές με συλλογή φυσικών υλικών από τον δασικό χώρο του ΚΠΕ**

Εμπλέκονται σε δημιουργικές δραστηριότητες και κατασκευές με υλικά που συνέλεξαν από τον δασικό χώρο του ΚΠΕ.

11:15 – 11:30 Διάλειμμα

11:30 – 13:30 Ετοιμασία για μελέτη πεδίου στον γέρο πλάτανο, το αιωνόβιο δέντρο της Αγίας Μαύρης

Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται σχετικά με το πεδίο μελέτης που θα επισκεφτούν.

Μετάβαση στην Αγία Μαύρη

Ο γέρο πλάτανος – Το αιωνόβιο δέντρο της περιοχής

Μελέτη πεδίου

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται παραποτάμιο οικοσύστημα που βρίσκεται στην περιοχή της Αγίας Μαύρης και παρατηρούν τα είδη χλωρίδας και πανίδας του. Εντοπίζουν το αιωνόβιο δέντρο της περιοχής και μελετούν τα χαρακτηριστικά του. Συζητούν για την αξία του δάσους, την πολύπλευρη προσφορά του και συνειδητοποιούν την προσωπική και συλλογική ευθύνη για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας ενός τόπου.

Αναχώρηση και επιστροφή στο σχολείο

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

13:30 – 16:30 Επιστροφή στο ΚΠΕ – Δημιουργικές δραστηριότητες

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το ολόημερο πρόγραμμα (9:00πμ - 16:30μμ), οι μαθητές/μαθήτριες συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες όπως:

- Κατασκευή απολιθωμάτων δασικών φύλλων με τη χρήση πηλού.
- Εικαστικές δημιουργίες με θέμα τα δασικά δέντρα.
- Δημιουργία δασικού φυτολογίου από δείγματα που συνέλεξαν.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό ή το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να γευματίσουν σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες, με βάση τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά στην περιοχή.
- Έχουν μαζί τους παγούρι με νερό και δεκατιανό για να φάνε ή κάτι ελαφρύ να φάνε.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια ή παπούτσια για περπάτημα.
- Τα φύλλα εργασίας, τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το ΚΠΕ.

